

Provincie Utrecht

Kadernota 2020-2023

Utrecht, 6 juni 2019

Inhoud

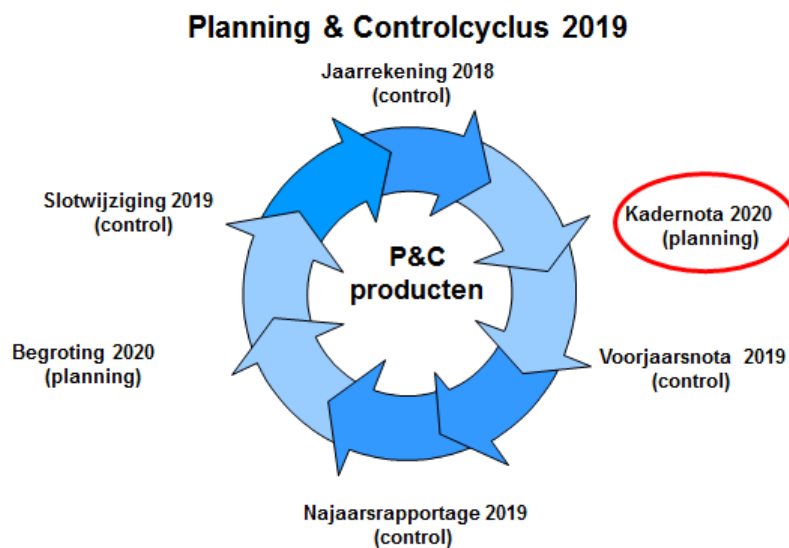
Inleiding	3
Plaats van de Kadernota in de planning & controlcyclus	3
Leeswijzer	4
Trends en ontwikkelingen	5
Bestuurlijke ontwikkelingen	5
Organisatorische ontwikkelingen	6
Ontwikkelingen Begroting 2020	8
Actualisatie Kaders	8
Totaalbeeld Kadernota 2020-2023.....	10
Programma's en Overhead 2020-2023	14
1. Ruimtelijke ontwikkeling	15
2. Landelijk gebied	16
5a. Bereikbaarheid (excl. OV)	17
6. Cultuur en erfgoed	19
Overhead	20
Bijlagen	21
Bijlage 1: MIP / MOP	22
MIP/MOP Bedrijfsvoering	22
MIP Mobiliteit	23

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2020-2023. De Kadernota 2020-2023 is de “voorloper” van de begroting 2020. Aan de hand van geactualiseerde cijfers wordt een doorkijk gegeven naar de jaren 2020 t/m 2023. Ook worden de (financiële) kaders voor de begroting 2020 bepaald. Bij het opstellen van de Kadernota was het nieuwe Coalitieakkoord nog niet bekend. De financiële en beleidsmatige consequenties zijn daarom niet in de Kadernota opgenomen. In de programmabegroting 2020 wordt het nieuwe Coalitieakkoord uitgewerkt. De Kadernota is om die reden “beleidsarm”.

Plaats van de Kadernota in de planning & controlcyclus

Provinciale Staten (PS) leggen de beleidskaders en de financiële kaders vast voor het college van Gedeputeerde Staten. Via de planning & controlcyclus controleert u of het college de beleidsdoelstellingen binnen deze kaders realiseert. Het college stuurt en beheerst het realiseren van de beleidsdoelstellingen en de budgetten ook via de planning & controlcyclus. Via deze cyclus legt zij ook verantwoording af aan PS. Elke cyclus start met een kadernota waarin de kaders en uitgangspunten voor de begroting zijn opgenomen daarna volgt de planning. De planning wordt vastgelegd in de Begroting. Hierna volgt de uitvoering van deze planning. De uitvoering kent twee tussentijdse meetpunten. Het eerste meetpunt is de Voorjaarsnota. Gebaseerd op de stand van zaken over het eerste kwartaal. Het tweede meetpunt is de Najaarsrapportage gebaseerd op de stand van zaken na het tweede kwartaal. Op basis van deze meetpunten kan er nog bijsturing plaatsvinden. Daarnaast is er nog een Slotwijziging. Deze is bedoeld om de begroting met technische bijstellingen aan te passen. Met de Jaarrekening sluiten we de planning & controlcyclus af. Daarmee evalueren we de uitvoering van het beleid en leggen we verantwoording af. Schematisch ziet de planning & controlcyclus voor 2019 er als volgt uit:

Leeswijzer

De kadernota stelt op hoofdlijnen de kaders voor de begroting 2020. Eerst worden de bestuurlijke ontwikkelingen geschetst. Daarna wordt ingegaan op de nieuwe ontwikkelingen die invloed hebben op de nieuwe begroting 2020. In het hoofdstuk Actualisatie kaders wordt ingegaan op een tweetal (geactualiseerde) kaders. In het hoofdstuk Totaalbeeld Kadernota 2020 wordt een met name financieel beeld gegeven van de begrotingsperiode 2020-2023. In het onderdeel Programma's en overhead 2020-2023 zijn de bijstellingen aan de begroting 2020 nader toegelicht. In programma 5a zijn ook de nieuwe investeringen opgenomen.

De kadernota sluit af met een aantal bijlagen betreffende het Meerjareninvesterings- (MIP) en Meerjarenonderhoudsprogramma (MOP) van mobiliteit en bedrijfsvoering opgenomen.

De gegevens in de kadernota hebben betrekking op het eerste kwartaal van 2019. De bedragen in de financiële tabellen staan weergegeven in eenheden van € 1.000. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Een bedrag van € 25.000 staat dus als 25 vermeld in de financiële tabel. Een positief bedrag geeft weer per saldo hogere lasten of hogere baten. Een negatief bedrag betekent per saldo lagere lasten of lagere baten.

Trends en ontwikkelingen

In de hierna te noemen onderdelen zijn geen speerpunten opgenomen vanuit het nieuwe Coalitieakkoord, maar ze geven een beschrijving van de te verwachten ontwikkelingen voor 2020 en verder.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Wendbaar en krachtig bestuur in Utrecht

Belangrijk voor krachtige en vitale steden, dorpen en kernen is een sterk en wendbaar lokaal én provinciaal bestuur. Een sterk bestuur is integer, weerbaar en slagvaardig en kan taken zelfstandig en/of in samenwerking uitvoeren. Een wendbaar bestuur heeft adaptief vermogen; het speelt gemakkelijk in op veranderingen, beweegt mee en kan zich daardoor snel aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Een wendbaar en krachtig bestuur volgt de vraagstukken en is sterk gericht op het organiseren rondom maatschappelijke opgaven. Hoe de bestuurlijke en ambtelijke organisaties functioneren is hierbij belangrijk.

Onderdeel van dat functioneren is de mate waarin wordt samengewerkt. De maatschappelijke opgaven manifesteren zich meer en meer op het regionale schaalniveau. Er zijn vaak meerdere partijen (zowel privaats als publiek) betrokken bij een opgave, waardoor deze partijen, waaronder vaak ook de provincie, elkaar opzoeken om samen te werken. In 2019 heeft een verkennend onderzoek plaatsgevonden naar de invulling van die rol en is aan de nieuwe coalitie meegegeven dat een visie op samenwerking van belang is. Daar is ook door de minister van BZK aan de provincies om gevraagd in de jaarlijkse Van Poelje-lezing (april 2019). Als er bij die samenwerking nieuwe vormen of instrumenten nodig zijn, gaat de minister daarvoor (experimenteer)ruimte geven. De bekende vormen van samenwerken (netwerken, gemeenschappelijke regelingen en ambtelijke fusies) kennen voor-, maar ook zeker nadelen. Het wachten is op de nota "Ruimte in regels" hierover van de minister. Naar het voorbeeld van provincies als Zuid-Holland en Gelderland is in de overdracht aan het nieuwe college meegegeven dat een proactieve aanpak rondom sterk bestuur gewenst is. De opgaven waar overheden voor staan zijn zo complex dat telkens een andere rol van de provincie en gemeenten wordt verwacht.

Regionale omgevingsagenda Lopikerwaard

Een voorbeeld van regionale krachtenbundeling om gemeentegrens-overstijgende opgaven gezamenlijk aan te pakken is de samenwerking in de Lopikerwaard. Vijf gemeenten (Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein), waterschap HDSR en de provincie werken daar samen aan een regionale omgevingsagenda waarin de voor dat gebied urgente thema's worden opgepakt. In het eerste kwartaal van 2020 wordt vermoedelijk de agenda opgeleverd, die richtinggevend is voor onder andere de provinciale Omgevingsvisie, de lokale omgevingsvisies en andere regionale strategische trajecten, zoals de totstandkoming van het Regionaal Economisch Perspectief van de U10. Er zal aan de provincie om een subsidie worden gevraagd voor dit project. Daarmee kunnen we meedoen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau.

Vijfheerenlanden

In de Voorjaarsnota 2019 zijn de actuele ontwikkelingen ook geschetst met betrekking tot Vijfheerenlanden. In februari 2019 is PS met het statenvoorstel PS2019BEM06 en een aanvullend memorandum nader geïnformeerd over de ontwikkelingen van de overdracht rechten en verplichtingen Vijfheerenlanden.

Ten aanzien van de voortgang is de actuele situatie:

Voor de financiële afwikkeling van de herindeling Vijfheerenlanden zijn de navolgende dossiers van belang:

- Het advies Herindeling Vijfheerenlanden en het provinciefonds van G. Jansen in opdracht het IPO over de aanpassing van de uitkering uit het provinciefonds aan Zuid-Holland en Utrecht.
- De financiële verrekening tussen Zuid-Holland en Utrecht op basis van het Overdrachtsdocument rechten en verplichtingen op grond van artikel 51, Wet algemene regels herindeling (arhi).
- De begeleidingscommissie Vijfheerenlanden heeft op 4 maart 2019 het financieel arrangement Vijfheerenlanden vastgesteld.

De provincie Zuid-Holland neemt in mei een besluit over de financiële verrekening en het advies van G. Jansen. Vervolgens worden wij per brief geïnformeerd hun besluit en de totale financiële verrekening. De uitkomst was bij het opstellen van deze Voorjaarsnota nog niet beschikbaar.

Wij zullen u de komende periode informeren over de voortgang van de financiële verrekening met Zuid-Holland. Aangegeven is dat een geraamd tekort is in de dekking van de kosten.

Het geraamd tekort is opgenomen in het totaalbeeld Kadernota 2020-2023 in het hoofdstuk Totaalbeeld Kadernota 2020.

Transitieafspraken BRU

Per 1 januari 2015 zijn de verkeer- en vervoertaken van het voormalige Bestuur Regio Utrecht binnen de provincie ondergebracht. Dit betreft o.a. de OV-concessie en de Regiotaxi-contracten van de stadsregio, het beheer en onderhoud van de provinciale OV-bedrijfsmiddelen (voornamelijk alles rondom de tram), de uitvoering van het Regionaal Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer (RUVV) en de strategische OV-beleidszaken van het voormalige BRU.

Onderdeel van de transitie-afspraken is dat de door Bestuur Regio Utrecht vastgestelde meerjarenbegroting met uitvoeringsprogramma's (inclusief exploitatie en subsidiebeschikkingen) gerespecteerd blijven tot 2020. Deze afspraak wordt ook wel het "BRU-hek" genoemd.

Omdat het jaar 2019 het laatste jaar is van de werking van het "BRU-hek" zal in jaarrekening 2019, vast te stellen in 2020, een afrekening plaats vinden. Dit betekent dat er in de jaarrekening 2019 een overzicht zal worden opgenomen over de realisatie van de periode 2015-2019 ten opzichte van de beschikbare middelen.

Organisatorische ontwikkelingen

Organisatie ontwikkeling. Utrecht Opgave gericht: naar verantwoordelijkheid en eigenaarschap

De provinciale organisatie staat ten dienste van het provinciaal bestuur. Het provinciaal bestuur werkt aan de maatschappelijke opgaven in de provincie. Onze regio is nationaal en internationaal een Topregio, met een sterke economie mede dankzij de centrale ligging en een hoog kennisniveau. Onze aantrekkelijkheid wordt daarnaast bepaald door het mooie landschap en cultureel erfgoed. Onze positie als Topregio is echter geen rustig bezit. De bereikbaarheid, betaalbaar en gezondheid staan onder druk. Er is een reëel risico dat we zouden doorschieten tot een 'Over de Top-regio'. We kunnen daarom niet meer op onze lauweren rusten. De balans van duurzame groei, ruimtelijk, economisch en sociaal, heeft de hoogste urgentie. Een actieve bijdrage van de provincie is daarbij essentieel.

De maatschappelijke opgaven zijn in de tijd veranderlijk en ze overstijgen allemaal de grenzen van beleidsvelden en organisaties. Veel provinciale doelen zijn niet bereikbaar door inzet van de provinciale instrumenten alleen. We werken daarom samen met diverse externe partners. We werken integraal over de sectoren heen. Onze inzet stemmen we flexibel af op de problemen en kansen die zich voordoen in de externe coalities rond onze opgaven. Zo mogelijk nog belangrijker is dat we niet denken vanuit de -wettelijke- taken die we hebben, maar vanuit de vraagstukken zoals ze zich in de samenleving voordoen (van buiten naar binnen). Ja, we voeren onze taken zorgvuldig uit, maar we proberen dat steeds te doen op de manier en het moment en in de samenhang waarin ze optimaal effect bereiken voor de maatschappelijke vraagstukken die wij willen oplossen. Dat noemen we opgavegericht werken. We werken daar allemaal aan, direct in opgaveteams en structurele taken, of indirect in randvoorwaardelijk of ondersteunend werk.

Anders werken

Om toegevoegde waarde te kunnen blijven bieden zal de provinciale organisatie door moeten groeien naar een professionele, daadkrachtige en wendbare organisatie: de adaptieve netwerkorganisatie. Een organisatie waarin elke medewerker zijn of haar verantwoordelijkheid neemt en krijgt. En vanuit een deskundige, ondernemende, daadkrachtige basishouding op zoek gaat naar oplossingen voor de maatschappelijke opgaven.

De afgelopen periode is gebruikt om uit de impasse van de structuurdiscussie te raken en het feitelijke ontwikkelproces weer ruimte te geven. De CMT notitie Utrecht Opgavegericht uit 2018 vormt hiervoor de basis.

Want organisaties functioneren niet op alleen structuur. Daarom is in nu stevige aandacht nodig voor de versterking van de professionaliteit van de medewerkers op basis van de kernwaarden en -kwaliteiten uit Vlammen met Visie. We doen dit doorlopend en "on the job". Aandachtspunten daarbij zijn:

- o Te grote vrijblijvendheid, gebrek aan verantwoordelijkheid en eigenaarschap
- o Onvoldoende verbinding tussen het (top)management en de werkvloer.
- o Conflictmijdend (non-interventie) gedrag waardoor men elkaar onvoldoende aanspreekt.

Bij de aanbidding van de jaarrekening stukken 2017 geeft het college u inzicht in de uitvoering van verbetermaatregelen in het licht van de organisatieontwikkeling.

Communicatie

Interne communicatie is noodzakelijk om de organisatieontwikkelopgaven te kunnen realiseren. Interne communicatie is een aparte discipline binnen het communicatievak en een zelfstandige functie binnen grotere (overheids)organisaties. Binnen de provincie wordt interne communicatie op ad hoc- en inhuurbasis ingevuld. Om medewerkers mee te nemen in de veranderingen en het goede contact tussen politiek, bestuur, management en medewerkers tot stand te brengen kan het nieuwe college investeren in interne communicatie. Niet alleen in de opbouwfase maar zeker in de implementatiefase is professionele en koersvaste interne communicatie essentieel om professioneel invulling te kunnen geven aan informatievoorziening, relatiebeheer, integraal werken, implementatie van organisatievisies en het borgen van kernwaarden- en kwaliteiten

Ontwikkelingen Begroting 2020

In de ontwikkeling van de begroting 2020 wordt een aantal veranderingen ten opzichte van de begroting 2019 opgenomen.

Beleidsdocumenten

In de programma's wordt een onderdeel toegevoegd waarin de belangrijkste door PS vastgestelde beleidsdocumenten worden genoemd die relevant zijn voor de gevormde beleidsdoelen. Een digitale verwijzing wordt opgenomen.

Indicatoren per beleidsdoel

Het verder ontwikkelen van indicatoren is meerjarig verbeterpunt. In de begroting zullen de huidige en eventuele nieuwe indicatoren bij het betreffende beleidsdoel worden opgenomen.

Doelenboom

De doelenboom is de basis voor de beleidsdoelen in de programma's. De schematische weergave van de doelenboom zal in ieder programma worden opgenomen zodat de relatie met het programmadoel en de meerjarendoelen duidelijker wordt. In de begroting 2019 was de doelenboom een bijlage.

Meerjarig verloop reserves

In ieder programma is onder "wat mag dat kosten" een tabel met de lasten en baten en de meerjarige inzet van bestemmingsreserves. Om het meerjarenverloop van de reserves duidelijker te laten zien worden de cijfers van de reserves ook grafisch weergegeven.

Actualisatie Kaders

Aanvullende afspraken voeding egalisereserve algemene uitkering provinciefonds en opcenten MRB

Bij vaststelling van de Kadernota 2016 (PS2016PS12) hebben Provinciale Staten ingestemd met het instellen van de "egalisereserve algemene uitkering provinciefonds en opcenten MRB". Doelstelling van deze reserve is de financiële stabiliteit en soliditeit in het lopende begrotingsjaar te vergroten.

Bij instelling van deze reserve is de reserve éénmalig gevoed met € 3 mln. ten laste van de reserve weerstandsvermogen. Positieve bijstellingen van de ramingen van de algemene uitkering provinciefonds en opcenten MRB over het lopende begrotingsjaar (ten opzichte van de vastgestelde primitieve begroting) worden gestort in de egalisereserve en negatieve bijstellingen van deze ramingen over het lopende begrotingsjaar worden hieraan onttrokken. De egalisereserve kent geen meerjarige werking.

Bij het instellen van de egalisereserve is de motie "Egalisereserve provinciefonds" (PS2016PS12, motie56) aanvaard. Deze motie draagt GS op: PS te melden indien gelden aan de egalisereserve worden onttrokken, dan wel worden toegevoegd, de totale omvang van deze reserve niet verder te laten groeien dan tot maximaal € 5 miljoen en nut en noodzaak van deze reserve in 2017 te evalueren. Op grond van deze motie worden Provinciale Staten driemaal per jaar in een Statenbief geïnformeerd over mutaties in de egalisereserve, op grond van de meicirculaire, septembercirculaire of decembercirculaire provinciefonds. Op grond van de evaluatie van deze reserve in 2017 is geconcludeerd dat de reserve goed functioneert (2017BEM84).

In de periode 2018 tot heden heeft de omvang van deze reserve gefluctueerd van € 4,781 mln. in de primitieve begroting 2018, tot € 187.000 in de concept jaarrekening 2018. Voor de stand in de concept jaarrekening wordt verwezen naar de statenbrief: 2019BEM21-01. De stand van de egalisereserve is hiermee zodanig gedaald, dat bij een eventuele toekomstige bijstelling, zonder aanvullende incidentele voeding, de reserve ontoereikend is om een neerwaartse bijstelling te kunnen opvangen. In de Statenbrief valt hierover te lezen: dat "Er [nog] geen nadere afspraken [zijn] gemaakt over het incidenteel storten in de egalisereserve, wanneer deze reserve uitputting nadert.". En dat de Kadernota 2020-2023 hiertoe een uitgewerkt voorstel zal bevatten.

Voorgesteld wordt daarom om de onderstaande twee punten toe te voegen aan de voedingskenmerken van de egalisereserve algemene uitkering provinciefonds en opcenten MRB:

1. Wanneer de egalisereserve na onttrekking (op grond van neerwaartse bijstellingen van de ramingen algemene uitkering provinciefonds of opcenten MRB over het lopende begrotingsjaar) onder de € 1,5 mln. daalt, dan vindt in hetzelfde planning en controlproduct waarin deze onttrekking aan de reserve staat opgenomen, een incidentele storting plaats in de egalisereserve ten hoogte van het bedrag waarmee de omvang van deze reserve uitkomt op € 3,0 mln.

2. Deze incidentele storting in de egalisatiereserve vindt plaats ten laste van de algemene saldireserve, tenzij de saldireserve door deze onttrekking tot onder de € 10 miljoen zou dalen. In dat geval vindt storting in de egalisatiereserve plaats, tot het bedrag waarbij de saldireserve op € 10 miljoen uitkomt.

Termijnkalender kaderstelling

In onderstaand overzicht wordt aangegeven in welk jaar de kaderstellende nota, vastgesteld door PS, herzien wordt. Ieder nota wordt vier jaar als kader gehanteerd.

		PS	2020	2021	2022	2023
1	Treasurystatuut	12-12-2016	X			
2	Nota Investeren, waarden en exploiteren	06-11-2017		X		
3	Nota reserves en voorzieningen	09-07-2018			X	
4	Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing	19-09-2016	X			
5	Nota's kapitaalgoederen bedrijfsvoering en mobiliteit	09-07-2018			X	
6	Nota verbonden partijen	05-02-2018			X	
7	Nota grondbeleid	PS 2019				X

Totaalbeeld Kadernota 2020-2023

In het totaalbeeld van de Kadernota wordt een onderscheid gemaakt tussen een beleidsmatig en een financieel beeld.

Beleidsmatig beeld

Zoals bij de inleiding aangegeven zijn in deze Kadernota de beleidsmatige ambities vanuit het nieuwe Coalitieakkoord nog niet opgenomen. De verwerking van deze ambities vindt plaats in de Begroting 2020, vast te stellen door PS in november 2019. De beleidsmatige bijstellingen in deze Kadernota zijn gebaseerd op eerder genomen bestuurlijke besluiten.

Financieel beeld

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bijstellingen die zijn opgenomen in de Kadernota 2020-2023.

Totaalbeeld Kadernota 2020-2023				
Onderwerp	2020	2021	2022	2023
Begrotingssaldo uit begroting 2019	14.929	25.898	34.046	34.843
Programma's & Overhead				
1. Ruimtelijke ontwikkeling				
Stimuleren integrale gebiedsontwikkeling	120	120	120	120
2. Landelijk gebied				
Programma Invasieve soorten	1.260	1.260		
Project Utrechtse Aanpak	190	190	190	190
6. Cultuur en erfgoed				
Bevrijdingsfestival Utrecht	50	50	50	50
Overhead				
Integriteitsbeleid	60	60	60	60
Totaal	1.680	1.680	420	420
Stelposten				
Stelpost uitgaven Vijfheerenlanden	4.429	4.429	4.429	4.429
Stelpost loon- en prijscompensatie	1.651	2.001	1.909	6.066
Totaal Stelposten	6.080	6.430	6.338	10.495
Algemene middelen				
Uitkering provinciefonds Septemercirculaire 2018	-557	-1.077	-1.046	-1.046
Uitkering provinciefonds Vijfheerenlanden	1.935	1.935	1.935	1.935
Motorrijtuigenbelasting Vijfheerenlanden	2.494	2.494	2.494	2.494
Totaal Algemene Middelen	3.872	3.352	3.383	3.383
Reserves				
1. Ruimtelijke ontwikkeling - IGP reserve	120	120	120	120
Totaal Reserves	120	120	120	120
Begrotingssaldo na bijstellingen Kadernota	11.161	21.260	30.791	27.431
Tekort kosten Vijfheerenlanden	3.274	2.960	1.623	1.623
Begrotingssaldo na bijstelling Kadernota en VHL	7.887	18.300	29.168	25.808

Begrotingssaldo 2020-2023

De begroting 2019 sloot het meerjarenperspectief 2020-2023 af met positieve saldi na mutaties met de reserves. Door de bijstellingen in de Kadernota 2020-2023 nemen deze positieve begrotingssaldi af. In 2020 is het begrotingssaldo € 11,1 mln., in 2023 € 27,4 mln.

Rekening houdend met de financiële ontwikkelingen Vijfheerenlanden neemt het begrotingssaldo in 2020 af met € 3,3 mln. tot € 7,9 mln. en in 2023 met € 1,6 mln. tot € 25,8 mln.

Omdat de meerjarige financiële consequenties met betrekking tot Vijfheerenlanden nog niet definitief zijn wordt in de begroting 2020 de kosten geactualiseerd met een voorstel gedaan voor extra dekking gelijk met de uitwerking van het nieuwe Coalitieakkoord.

Hierna volgt een toelichting op diverse onderdelen uit het financieel overzicht.

Programma's en Overhead

In het hoofdstuk Programma's en Overhead zijn de vijf ontwikkelingen/bijstellingen opgenomen bij het betreffende programma en toegelicht.

Stelposten

Vijfheerenlanden

In het hoofdstuk Bestuurlijke ontwikkelingen is ingegaan op de ontwikkelingen met betrekking tot Vijfheerenlanden. Het huidige beeld is dat de kosten Vijfheerenlanden niet volledig afgedekt worden vanuit de prognose van de extra uitkering provinciefonds en opcenten motorrijtuigenbelasting.

Het geraamd beeld van de kosten, dekking en het geraamd tekort Vijfheerenlanden 2019 is als volgt:

Programma	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Kosten					
Overige kosten VHL					
2. Landelijk gebied	2.743	2.628	1.314	1.314	Natura 2000, Nieuwe Natuur, Subsidies
3. Bodem, water en milieu	422	422	422	422	Hogere kosten RUD en Subsidies
4. Economie en energie	26				Subsidies, wegbewijziging
5a. Bereikbaarheid (excl. OV)	1.481	1.481	1.481	1.481	Onderhoud wegen en Merwedekanaal
5b. Bereikbaarheid Openbaar Vervoer	1.740	1.740	1.740	1.740	Busconcessie
6. Cultuur en erfgoed	269	271	248	248	Subsidies
Formatie	1.022	847	847	847	Incidentele en structurele uitbreiding
Totaal overige kosten VHL	7.703	7.389	6.052	6.052	
Totaal kosten VHL	7.703	7.389	6.052	6.052	
Dekking VHL					
Uitkering Provinciefonds	1.935	1.935	1.935	1.935	Berekening commissie Jansen
Motorrijtuigenbelasting	2.494	2.494	2.494	2.494	Berekening opgave Belastingdienst
Totaal dekking	4.429	4.429	4.429	4.429	
Overige kosten VHL	7.703	7.389	6.052	6.052	
Geraamd tekort kosten VHL	3.274	2.960	1.623	1.623	

De ramingen van de overige kosten, in 2020 totaal € 7,7 mln. en in 2023 € 6,0 mln., zijn niet nog definitief vastgesteld. Een aantal kosten is nog onderdeel van gesprek met Zuid-Holland zoals subsidies en onderhoud wegen en Merwedekanaal.

De verwachte extra uitkering uit het provinciefonds en de gevolgen opcenten Motorrijtuigbelastingen zijn geraamd op totaal € 4,429 mln. Dit bedrag is als stelpost opgenomen.

Wanneer de overige kosten definitief zijn wordt deze stelpost ingezet. Voor het verwacht tekort, nu geraamd in 2020 op € 3,3 mln. en in 2023 € 1,6 mln., wordt in de Begroting 2020 een voorstel van incidentele en structurele dekking gedaan.

Stelpost loon- prijscompensatie

Stelpost loon- en prijscompensatie	2020	2021	2022	2023
Stand Begroting 2019	6.230	10.405	14.580	14.580
Mutaties:				
Stijging werkgeverslasten 2019	591	589	589	586
Indexering partnerinstellingen	162	162	162	162
Stijging werkgeverslasten 2020	1.000	1.000	1.000	1.000
Toevoegen jaarschijf 2023				4.175
CAO 2019/2020	3.202	3.202	3.202	3.202
Stand Kadernota 2020	3.275	7.452	11.627	15.805
Tekort CAO 2019/2020	651	1.001	909	891
Stijging werkgeverslasten 2020	1.000	1.000	1.000	1.000
Toevoegen jaarschijf 2023				4.175
Bijstelling in Kadernota 2018	1.651	2.001	1.909	6.066

In de begroting wordt voor ieder jaar een stelpost van € 4,175 mln. opgenomen voor prijs- en loonstijgingen. Dit bedrag wordt cumulatief opgenomen in de meerjarenraming. Uit deze stelpost wordt ook de indexering van de doel- en decentralisatie uitkeringen gecompenseerd.

De werkgeverslasten (premie's/inhoudingen enz.) stijgen in 2020 met € 0,59 mln. De indexering van partnerinstellingen bedraagt € 0,16 mln. en is verwerkt en toegelicht in de Voorjaarsnota 2019 in de programma's 2,3 en 6.

In april 2019 is een CAO afgesloten voor de periode 2019/2020. De salarissen stijgen per 1 januari 2019 met 2,5%, per 1 juli 2019 met 1%, per 1 januari 2020 met 2% en per 1 juli 2020 met 1%. Voor 2020 is het financieel effect € 3,85 mln. De geraamde stelpost in de begroting 2020-2023 is niet toereikend om de financiële effecten volledig op te vangen. Een bedrag van € 3,2 mln. komt ten laste van de stelpost. Het restant van de stelpost dient beschikbaar te zijn voor de prijsstijgingen en indexeringen. Het tekort op de CAO van € 0,65 mln. drukt daarom op het begrotingssaldo. Tevens de stelpost verhoogd met € 1,0 mln. voor verwachte stijging van werkgeverslasten in 2020. Dit bedrag komt ook ten laste van het begrotingssaldo. Dit geldt ook voor de jaren 2021-2023

Omdat jaarschijf 2023 toegevoegd wordt aan de meerjarenraming komt de nieuwe stelpost voor dat jaar ten laste van het begrotingssaldo.

Mutaties algemene middelen

Uitkering Provinciefonds	2020	2021	2022	2023
Stand Begroting 2019	222.485	230.753	239.353	239.353
Mutaties Provinciefonds:				
Effecten septembercirculaire 2018	-557	-1.077	-1.046	-1.046
Vijfheerenlanden	1.935	1.935	1.935	1.935
Effecten maartcirculaire 2019	0	0	0	0
Stand Kadernota 2020	223.863	231.611	240.242	240.242
Bijstelling in Kadernota 2020	1.378	858	889	889

Volgens de Septembercirculaire 2018 neemt de uitkering van het provinciefonds in 2020 per saldo af met € 0,557 mln. De daling komt voornamelijk door de "trap-op-trap-af-systematiek" met het Rijk en de toenemende ruimte

onder het plafond van het BTW-compensatiefonds. De effecten van de Septembercirculaire provinciefonds 2018 zijn toegelicht in een Statenbrief, geagendeerd in de commissie BEM van 26 november 2018. De afname van het effect 2020-2022 komt ten laste van het begrotingssaldo. De uitkering provinciefonds wordt in de begroting 2020-2023 vastgesteld op basis van de meicirculaire 2019.

De uitkering provinciefonds Vijfheerenlanden is hiervoor toegelicht onder Stelposten.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Opcenten MRB	2020	2021	2022	2023
Stand Begroting 2019	123.228	124.460	125.750	127.008
Vijfheerenlanden	2.494	2.494	2.494	2.494
Stand Kadernota 2020	125.722	126.954	128.244	129.502
Bijstelling in Kadernota 2020	2.494	2.494	2.494	2.494

De huidige opbrengsten zijn bepaald op basis van de meicirculaire 2018. Rekening is gehouden met een jaarlijkse groei van 1%.

De opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting Vijfheerenlanden is hiervoor toegelicht onder Stelposten.

De opbrengst in de begroting 2020-2023 zal worden bepaald op basis van de meicirculaire 2019.

Reserves

De mutatie in de Kadernota betreft de onttrekking uit de reserve IGP opgenomen programma Ruimtelijke Ordening.

Samenvatting financieel perspectief 2019-2023 (excl. Vijfheerenlanden)

Hierna een twee samenvattende tabellen van de begroting 2019-2023 met daarin de verwerkt de bijstellingen vanuit de Voorjaarsnota 2019 en Kadernota 2020-2023 exclusief het geraamde tekort Vijfheerenlanden.

Begrotingssaldo	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo volgens begroting 2019	0	14.929	25.898	34.046	34.843
Mutaties algemene dekkingsmiddelen incl stelpost	447	-2.208	-3.078	-2.955	-7.112
Saldo na mutaties algemene dekkingsmiddelen	447	12.721	22.820	31.091	27.731
Bijstellingen bestaand beleid	-1.013	-1.560	-1.560	-300	-300
Saldo Kadernota 2019-2023	-539	11.161	21.260	30.791	27.431

Financieel meerjarenperspectief 2019-2023	2019	2020	2021	2022	2023
Saldi programma's incl. overhead en mutaties in reserve	252.129	330.379	325.084	321.451	320.633
Loon- en prijsontwikkeling		3.275	7.450	11.627	15.805
Onvoorzien	540	800	800	800	800
Totaal stelposten	540	4.075	8.250	12.427	16.605
Opcenten motorrijtuigenbelasting	124.502	125.722	126.954	128.199	128.199
Uitkering provinciefonds	123.287	223.863	231.611	240.242	240.242
Saldo treasury	2.654	59	57	57	57
Dividend	1.200	400	400	600	600
Overigen	-2.477	-4.629	-4.429	-4.429	-4.429
Totaal algemene dekkingsmiddelen	249.166	345.415	354.593	364.669	364.669
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-539	11.161	21.260	30.791	27.431

De uitkering provinciefonds is vanaf 2020 hoger door het einde van de afspraken over het 'BRU-Hek 2015-2019'.

Programma's en Overhead 2020-2023

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Nieuwe ontwikkelingen

Integraal Gebiedsontwikkelings Programma (IGP) (lasten en reserve € 120.000)

Met het Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma stimuleren en realiseren we gebiedsontwikkelingen waarin meerdere belangrijke provinciale doelen bij elkaar komen (hotspotgebieden). Een zorgvuldig, uitnodigend en goed georganiseerd gebiedsproces is daarbij zeer belangrijk. De inzet van procesgeld is hierbij een doeltreffend hulpmiddel. De afgelopen jaren is procesgeld in steeds meer gebieden ingezet om de gebiedsontwikkeling op gang te brengen en concrete planvorming en uitvoering voor te bereiden. In 2019 gaat het onder meer om de A12 zone, Amelisweerd – Rhijnauwen – Vechten, Salmsteke, dijkversterking Culemborgse Veer – Beatrixsluizen en Utrecht Oost / Utrecht Science Park.

In 2016 is besloten het procesgeld met € 200.000 te verhogen tot maximaal € 280.000, te dekken uit de (jaarlijkse storting in de) IGP-reserve. Gezien de groeiende inzet en bestuurlijke toezeggingen voor 2020 (voor Lage Weide en Salmsteke) wordt voorgesteld de inzet van procesgeld vanaf 2020 te verhogen met € 120.000 tot een totaal van € 400.000, te dekken uit de (jaarlijkse storting in de) IGP-reserve.

Nieuwe investeringen

Binnen dit programma vinden geen nieuwe investeringen plaats.

2. Landelijk gebied

Nieuwe ontwikkelingen

Programma invasieve exoten (lasten € 1,26 mln)

Op 12 december 2016 hebben PS de provinciale Natuurvisie vastgesteld. In de naar aanleiding hiervan opgestelde Realisatiestrategie natuurvisie 2018-2027, is het opstellen van het plan van aanpak ter bestrijding van invasieve exoten aangekondigd, maar de benodigde middelen zijn toen nog niet meegenomen, omdat de provincies nog niet door de Minister waren aangewezen als bevoegd gezag. Thans zijn bij ministeriële aanwijzing de provincies op 7 maart 2018 verantwoordelijk gemaakt voor de uitroeiing en het beheer van in eerste instantie 57 invasieve uitheemse dier- en plantensoorten en het zo nodig herstel van beschadigde leefgebieden. Het is een wettelijke verplichting die rechtstreeks volgt uit de Exotenverordening (EU) Nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014.

Op 8 januari 2019 is het Programma invasieve exoten 2019-2020 door GS vastgesteld en in de commissie RGW van 10 september 2018 en 4 februari 2019 besproken. In het programma zijn de nieuwe wettelijke taak, de uitroeiing en het beheer van invasieve exoten en het zo nodig nemen van herstelmaatregelen, samen met de stakeholders verder uitgewerkt qua planning, aansturing en qua benodigde financiële middelen. Naast de landelijk aangewezen soorten zijn op advies van het opgerichte Platform Invasieve Exoten 'Utrechtse soorten' de Aziatische Duizendknopen, Gestreepte Amerikaanse rivierkreeft en de Watercrassula (een invasieve waterplant) aan de 'Utrechtse lijst' toegevoegd.

Toegezegd is de benodigde dekking voor de uitvoering te betrekken bij de integrale afwegingen van de Voorjaarsnota 2019/Kadernota 2020 en zoals opgenomen in de Programmabegroting 2019. Een tweetal moties (124 "aan de slag met invasieve flora soorten", door PS aangenomen bij het vaststellen van de Natuurvisie/Beleidskader wet natuurbescherming d.d. 12 december 2016 en motie 52 "Invasieve soorten" d.d. 9 juli 2018 bij de Kadernota 2019-2022) droegen GS op direct aan de slag te gaan met deze nieuwe taak en hiervoor alvast € 300.000 te vinden vooruitlopend op de Voorjaarsnota 2019/Kadernota 2020. Dit bedrag wordt nu voorgefinancierd uit de reserve landelijk gebied.

Om het Programma invasieve exoten 2019-2020 volledig te kunnen uitvoeren is financiering nodig van € 1,26 mln. per jaar voor 2019 en 2020. Aangezien er geen financiële ruimte is in 2019 wordt voorgesteld om uit te gaan van een terugvaloptie die bestaat uit een bedrag van € 300.000 (n.a.v. de eerder genoemde moties) voor 2019 die wordt voorgefinancierd uit de reserve landelijk gebied. En daarnaast wordt voorgesteld om €1,26 mln per jaar voor 2020 en 2021 beschikbaar te stellen (en hieruit wordt de voorgefinancierde € 300.000,- teruggestort in de reserve landelijk gebied). Het jaarbedrag van €1,26 mln is opgebouwd uit een module uitroeien € 235.000, een module beheersmaatregelen € 425.000 een module beheersmaatregelen Utrechtse lijst € 350.000,- en vaste programmakosten (proceskosten) € 250.000.

Project Utrechtse aanpak (lasten € 190.000)

In het Evaluatieonderzoek uitvoering groene VTH-taken 2017 en (organisatie) advies zijn de nieuwe VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) inzake ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming in opdracht van PS na één jaar geëvalueerd. Meegenomen zijn de vraagstukken over het rendement van de extra inzet van de groene buitengewoon opsporingsambtenaren bij de RUD Utrecht uit het Coalitieakkoord en de vraag hoe de extra beschikbaar gestelde middelen uit de Kadernota 2017 (Amendement Veilige natuur) voor het groene toezicht zo efficiënt mogelijk en in samenhang met de andere groene toezichtstaken op opengestelde natuurterreinen ingezet kunnen worden. Uit het evaluatieonderzoek kwamen een aantal aanbevelingen voort, die ondertussen zijn uitgewerkt. Deze aanbevelingen kunnen deels binnen beschikbare budgetten worden uitgevoerd maar daarnaast is € 190.000 per jaar nodig om deze aanbevelingen te kunnen uitvoeren. Voorgesteld wordt om € 190.000 per jaar beschikbaar te stellen.

Nieuwe investeringen

Binnen dit programma vinden geen nieuwe investeringen plaats.

5a. Bereikbaarheid (excl. OV)

Nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe investeringen

Vervanging- en uitbreidingsinvesteringen wegen en vaarwegen

omschrijving project	Categorie	Toegekend krediet (bruto)	Bijdragen derden	t/m2018	2019	2020	2021-2028
N221 Maatregelen Baarn	A	140	-	-	140		
N224 Trajectaanpak Renswoude	A	2.970	-	47	1.600	1.323	
N226 Spoortunnel Maarsbergen	A	51.600	30.876	2.872	800	1.300	46.628
N229 Bermverharding Bunnik	A	615	-	-	615		
N233 Rondweg-oost Veenendaal	A	59.000	8.750	-	500	500	58.000
N233 Tidal flow Rijnbrug incl Fietstunnel	A	95.560	51.750	2.408	500	600	92.052
N405 Maatregelen Kamerik	A	337	-	-	337		
N410 Achterdijk	A	888	-	9	879		
Bruto investeringen realisatiefase wegen en vaarwegen ten laste van kapitaallasten		211.110	91.376	5.336	5.121	3.723	196.930

Type categorie

A: Reeds goedgekeurde investeringen

Toelichting op de investeringen

N221 Maatregelen Baarn

In 2019 wordt onderhoud uitgevoerd aan de N221 te Baarn vanaf de Escher-rotonde Amsterdamsestraatweg/Zandheuvelweg/Wakkerendijk tot en met de kruising N415/Lt. Gen. van Heutszlaan. In het kader van de trajectaanpak is door middel van een quickscan onderzocht welke maatregelen gelijktijdig kunnen worden uitgevoerd. Besloten is om diverse maatregelen te nemen ter verbetering van de verkeersveiligheid.

N224 Trajectaanpak Renswoude

In 2019 wordt onderhoud uitgevoerd aan de N224 te Renswoude tussen de grens met Gelderland / Scherpenzeel en de grens met Gelderland / Ede. In het kader van de trajectaanpak is door middel van een QuickScan onderzocht welke maatregelen gelijktijdig uitgevoerd kunnen worden om zo hinder voor de omgeving en het verkeer te minimaliseren. Besloten is diverse maatregelen te nemen ter verbetering van verkeersveiligheid en ter verbetering van het fietsnetwerk.

N226 Spoortunnel Maarsbergen

De Woudenbergseweg (N226) in Maarsbergen krijgt een tunnel onder het spoor. Hiermee verdwijnt de gelijkvloerse spoorwegovergang. Doel is het bevorderen van de verkeersveiligheid, de doorstroming en de leefbaarheid in het dorp.

N229 Bermverharding Bunnik

In 2019 wordt er groot onderhoud uitgevoerd aan delen van de hoofdrijbaan van de provinciale weg N229 tussen kilometer 9,7 en 18,1 in de gemeenten Bunnik en Wijk bij Duurstede. In het kader van de trajectaanpak is besloten om bij dit groot onderhoud aan beide zijden van de weg bermverharding aan te leggen ter bevordering van de verkeersveiligheid.

N233 Rijnbrug + fietstunnel

In december 2012 is in de bestuursovereenkomst Rijnbrug afgesproken om de huidige Rijnbrug bij Rhenen, kruispunt N233 - Geertesteeg en N233 - Achterbergsestraatweg aan te passen. De aanpassing aan de brug bestond uit de realisatie van een Tidal Flow (een extra rijstrook in de midden-ligging met een omkeerbare rijrichting). In de GS-vergadering van 12 december 2017 is besloten om de inrichting van de brug naar 2x2 rijstroken op de Rijnbrug en een fietstunnel ter hoogte van de aansluiting N233-Achterbergsestraatweg nader uit te werken. Naar aanleiding van een aantal aangenomen moties en amendementen in de Statenvergadering van 5 februari 2018 hebben Gedeputeerde Staten de opdracht gekregen om in afstemming met provincie Gelderland nadere onderzoeken te doen naar de mogelijkheid van o.a. (snel)fietsroutes (waaronder wind beschermende en veiligheidsbevorderende maatregelen voor fietsers op de brug) of hoogwaardig openbaar vervoer. Ook een nadere uitwerking van een 2x2 wegprofiel voor de brug als middellange termijnvariant rekening houdend met andere modaliteiten en een nadere uitwerking van ongelijkvloerse aansluiting N233-Achterbergsestraatweg. Uit de onderzoeken is gebleken dat een wegprofiel op de brug met 2 rijstroken per richting in combinatie met in- en uitvoegers bij de aansluiting met de N225 (de knoop) de beste oplossing is voor toekomstbestendige doorstroming. Bij het kruispunt van de N233 met de Achterbergsestraatweg is een fietstunnel inpasbaar. In november 2018 is Provinciale Staten gevraagd extra krediet ter beschikking te stellen om de voorgestelde investeringen te realiseren.

N233 Rondweg-oost Veenendaal

Om oostelijk Veenendaal in de toekomst bereikbaar te houden worden diverse maatregelen getroffen. Waaronder een wegverbreding van de N233, tussen Wageningselaan en A12, met een lagere maximum snelheid (exacte begrenzing dient op basis van logica nader te worden bepaald) van 70 km/uur en een ongelijkvloerse kruising bij 4/17 de Prins Clauslaan. Daarbij worden ook de kruisingen van de N233 met Wageningselaan en De Smalle Zijde omgevormd van een dubbelstrooks rotonde naar een met verkeerslichten geregelde kruising.

N405 Maatregelen Kamerik

In 2019 wordt onderhoud uitgevoerd aan de N405 te Kamerik vanaf de aansluiting N212 (Ir. Enschedeweg) tot aan de bebouwde kom van Woerden (Kruipin). In het kader van de trajectaanpak is door middel van een quickscan onderzocht welke maatregelen gelijktijdig kunnen worden uitgevoerd. Besloten is om diverse maatregelen te nemen ter verhoging van de verkeersveiligheid en de verbetering van de faciliteiten ten behoeve van het openbaar vervoer.

N410 Achterdijk

In 2019 wordt vervangingsonderhoud uitgevoerd aan de provinciale weg N410 tussen de Achterdijk en de provinciale weg N229 in de gemeente Bunnik. Om de hinder voor de omgeving en het verkeer zo klein mogelijk te houden, worden gelijktijdig met het onderhoud de bestaande snelheid remmende maatregelen vervangen.

6. Cultuur en erfgoed

Nieuwe ontwikkelingen

Bevrijdingsfestival (lasten € 50.000)

Jaarlijks wordt, door middel van de feestelijkheden op de dag van de nationale bevrijding op 5 mei, de Bevrijding gevierd. Een van de feestelijkheden is het bevrijdingsfestival dat inhoudelijk aansluit bij de actuele thema's van het Nationaal Comité 4 en 5 mei. In de provincie Utrecht wordt het festival door de stichting Bevrijdingsfestival Utrecht (BFU) georganiseerd. Het festival is van maatschappelijke betekenis doordat het de aandacht vestigt op het belang van leven in vrijheid, bestrijding van discriminatie, respect voor mensenrechten en de betekenis van de pluriforme samenleving. Het festival richt zich op alle doelgroepen en lagen van de bevolking en is om deze reden dan ook gratis toegankelijk.

Hoewel de laatste edities van het festival zowel inhoudelijk als zakelijk succesvol waren, blijft het festival financieel kwetsbaar en (bestuurlijk) risicovol. Naast het feit dat het een buitenfestival is en daarmee sterk weersafhankelijk, zijn de beveiligingskosten de afgelopen jaren substantieel gestegen vanwege een landelijk hoger beveiligingsregime. De subsidiebijdrage bevindt zich echter al jaren op eenzelfde niveau. De totaleoverheidsbijdrage was in 2018 nog geen 30% waardoor het festival sterk afhankelijk is van horeca inkomsten.

GS heeft besloten de bijdrage voor 2019 incidenteel met € 50.000 te verhogen ten laste van de post Onvoorzien. Onder meer op basis van een benchmark van landelijke bevrijdingsfestivals wordt nu voorgesteld om de bijdrage aan het BFU vanaf 2020 structureel te verhogen met € 50.000 tot een bedrag van € 84.000.

Ook de gemeente Utrecht is voornemens de in 2019 incidentele verhoging van € 50.000 structureel te maken. Met deze (voorgenomen) verhogingen komt BFU op een totale overheidsbijdrage van € 234.000 op een begroting van € 650.000, daarmee is circa 35% gedekt d.m.v. subsidies, wat in lijn is met de bevrijdingsfestivals van vergelijkbare omvang.

Nieuwe investeringen

Binnen dit programma vinden geen nieuwe investeringen plaats.

Overhead

Nieuwe ontwikkelingen

Integriteitsbeleid (lasten € 60.000)

Integriteit is een wezenlijk onderdeel van de kwaliteit van het openbaar bestuur en vormt een van de belangrijkste voorwaarden voor het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur. De bijzondere kenmerken van de overheidstaken, zoals de besteding van publieke middelen en een monopolypositie op vele terreinen vereisen van de overheid een extra hoog niveau van integriteit. De provincie Utrecht heeft diverse kaders gesteld met betrekking tot integriteit (zoals gedragscodes voor ambtenaren en bestuurders en een klokkenluidersregeling). Er is echter behoefte aan een structureel integriteitsbeleid op grond waarvan actieve en permanente sturing ten aanzien van dit thema plaatsvindt.

Daarom is er op 10 juli 2018 een integriteitsplan 2018-2021 vastgesteld door ons. Dit plan is bedoeld om het integriteitsbeleid op een afgestemde en samenhangende manier vorm te geven. Het geldt zowel voor Provinciale Staten (PS), de commissaris van de Koning (cvdK) Gedeputeerde Staten (GS) als de ambtelijke organisatie. Voor de uitvoering van het integriteitsbeleid is structureel € 60.000 benodigd.

Nieuwe investeringen

In bijlage MIP/MOP Bedrijfsvoering is een actualisatie opgenomen van investeringen op het gebied van Bedrijfsvoering.

Bijlagen

Bijlage 1: MIP / MOP

MIP/MOP Bedrijfsvoering

MIP/MOP Bedrijfsvoering

MIP Software	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Presto FIN en CONTROL	-	-	1.790	-	-	-	-	1.790	-	-
Business Intelligence Tool	295	-	-	-	295	-	-	-	-	295
HRM Systeem (Personeelsinformatie + salarissysteem)	1.030	-	-	-	50	980	-	-	-	50
Facilitair Management Informatie Systeem	472	-	-	-	472	-	-	-	-	472
Document Management Systeem	830	-	-	-	100	730	-	-	-	100
Website Internet en Extranet Provincie Utrecht	800	-	-	-	80	720	-	-	-	80
Service Management Systeem	-	50	455	-	-	-	50	455	-	-
E-Provincie	1.635	1.200	-	-	355	1.280	1.200	-	-	355
Subtotaal indicatieve kostenraming:	5.062	1.250	2.245	0	1.352	3.710	1.250	2.245	0	1.352
Risico opslag programma (10%)	506	125	225	0	135	371	125	225	0	135
Eindtotaal	5.568	1.375	2.470	0	1.487	4.081	1.375	2.470	0	1.487

MIP ICT	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Werkplek laptops	-	-	-	1.601	-	-	-	-	1.601	-
Werkplek Applicaties	-	-	-	375	-	-	-	-	375	-
Subtotaal indicatieve kostenraming:	0	0	0	1.976	0	0	0	0	1.976	0
Risico opslag programma (5%) & VAT kosten (10%)	-	-	-	296	-	-	-	-	296	-
Eindtotaal	-	-	-	2.272	-	-	-	-	2.272	-

MIP Provinciehuis	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Binnenwandopeningen	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buitenwandopeningen	407	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Centrale elektronische voorzieningen	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Communicatie	197	-	239	-	197	-	-	239	-	197
Losse Gebruikersinventaris	120	459		1.277	-	-	-	-	-	-
Regeling Klimaat en Sanitair	-	2.200	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport	250	800	-	-	-	-	-	-	-	-
Eindtotaal	2.149	3.459	239	1.277	197	-	-	239	-	197

MOP Facilitair	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Provinciehuis	1.718	1.071	478	168	126	158	299	101	472	682
Paushuize	53	43	27	42	8	-	7	27	124	9
De Meern	19	6	59	22	56	1	33	1	18	77
Huis ter Heide	11	37	19	16	6	7	106	9	10	12
Eindtotaal	1.801	1.157	583	248	196	166	445	138	624	780

MIP Mobiliteit

Vervanging en uitbreidingsinvesteringen wegen en vaarwegen

omschrijving project	Toegekend krediet (bruto)	Bijdragen derden	t/m2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024-2028
N198 BRAVO 3 A12 Aansluiting Woerden - Waarder	42.963	20.128	42.821	-151	-	-	-	-	-
N204 IJsselveld-aansluiting A12 (corridor incl. Van Rietlaan)	3.673	273	2.828	845					
N204 Ronde Blokland				0					
N210 Geluidsscherm N210	3.500	0	2.000	500	500	500			
N212 Trajectaanpak	3.903	0	2.087	1.816					
N221 Maatregelen Baarn	140	0	0	140					
N224 Trajectaanpak Renswoude	2.970	0	47	1.600	1.323				
N225 Bypass rotonde N225-N226 De Donderberg	514		319	15	180				
N226 Traverse Leusden	3.001	191	2.603	398					

N226 Faunapassage	4.000	0	13	500	1.500	1.987			
N226 Schutterhoeflaan	2.352	0	1.645	707					
N226 Spoortunnel Maarsbergen	51.600	30.876	2.872	800	1.300	1.750	3.250	10.750	30.878
N227 Faunapassage	4.500	0	3.290	1.210					
N229 Bermverharding Bunnik	615	0	0	615					
N233 Rondweg-oost Veenendaal	59.000	8.750	0	500	500	500	500	500	56.500
N233 Tidal flow Rijnbrug (on hold)	95.560	51.750	2.408	500	600	6.100	6.300	32.500	47.152
N237 Fietspad Mc Donalds Noord/Zuid	114	0	-40	154					
N237 Fietstunnel De Bilt	3.611	0	213	3.398					
N402 Ronde Slootdijk	2.792	0	285	900	1.300	307			
N405 Maatregelen Kamerik	337	0	0	337					
N409 Verkeersveiligheids- en fietsmaatregelen	177	0	7	170					
N410 Achterdijk	888	0	9	879					
N411 Verkeersonveiligheid Bunnik	5.199			3.587	1.612				
N417 Trajectaanpak	1.060		10	365	685				
Provinciaals verkeersmodel	350	0	111	239					
Bruto investeringen realisatiefase wegen en vaarwegen ten laste van kapitaallasten	292.819	111.968	63.528	20.024	9.500	11.144	10.050	43.750	134.530
Netto investeringen ten laste van kapitaallasten	180.851								

Vervangingsinvesteringen Wegen

	o.b.v. afschr termijn.	Totaal	2019	2020	2021	2022	2023	2024 -2028	2029- 2048
Kunstwerken	30	20.596	112	38	241	165	165	825	19.050
Verharding	30	102.580	2.912	3.988	1.180	3.500	3.500	17.500	70.000
Vaarwegen	30	7.796	258	258	260	260	260	1.300	5.200
Wegmeubilair	5	5.452	550	1.274					1.824

Totaal	134.620	3.832	5.558	1.681	3.925	3.925	19.625	96.074
---------------	----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

Netto investeringen ten laste van kapitaallasten	134.620
---	----------------

Uitbreidingsinvesteringen OV

omschrijving project	Toegekend krediet (bruto)	Bijdragen derden	t/m2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024-2028
Uithoflijn Infra	321.300*	281.300*	311.733	9.567					
Uithoflijn materieel	74.800		50.861	23.939					
Nieuwe Tramremise	52.000	20.000	37.465	14.535					
Busremise	29.800		1.494	19.000	9.306				
<i>Extra krediet Uithoflijn</i>									
Uithoflijn-meerkosten	59.000	24.100		59.000					
Vorbereiding Beheer en Exploitatie Uithoflijn	20.000		10.552	9.448					
Nieuwe Tramremise	10.000	1.200		10.000					
Risicoreservering	13.700			13.700					

Bruto investeringen realisatiefase openbaar vervoer ten laste van kapitaallasten	580.600	326.600	412.105	159.189	9.306	0	0	0	0
---	----------------	----------------	----------------	----------------	--------------	----------	----------	----------	----------

Netto investeringen ten laste van kapitaallasten	259.000
---	----------------

* In het krediet van de Uithoflijn Infra is een bijdrage opgenomen van € 20,0 mln. voor de nieuwe Tramremise. Dit gedeelte is incl. de dekking bijdrage van derden overgeheveld naar het krediet van de Nieuwe Tramremise.

Vervangingsinvesteringen OV

Omschrijving project	Bruto toegekend krediet	Bijdragen derden	t/m 2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024-2028
Overwegbeveiliging	12.000		6.208	5.792					3.090
Overwegen									1.038
Vernieuwde Regionale Tramlijn **	141.200		38.972	21.000	76.987	4.300			
VRT extra krediet	17.289				17.289				
OV-knooppunt 'Nieuwegein City' **	7.000					-	3.500	3.500	
Camera's/TFT schermen in Tram	1.220	320	427	793					
Distributiesysteem	6.302		6.271	31					
Verkoopapparatuur OV winkeliers	700			700					
DRIS haltes (Tram/Bus + centrale systeem)	8.800	3.435	2.265	6.535					
Netto investeringen realisatiefase openbaar vervoer ten laste van kapitaallasten	342.711	3.755	54.143	34.851	94.276	4.300	3.500	3.500	4.128

Netto investeringen ten laste van kapitaallasten 338.956

** Vanuit het krediet VRT wordt € 4,3 mln. gebruikt voor het OV-knooppunt Nieuwegein City

